

Skat af kursgevinster på gæld, herunder omprioritering©

*Af advokat (L) Bodil Christiansen, Advotax Advokatfirma
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Boligejere med lavtforrentede obligationslån har siden årsskiftet kunnet opnå betydelige gevinster ved en omprioritering til højere forrentede boliglån. Beskatningen ved omprioriteringen er også interessant.

Ved rentestigninger vil kursen på fastforrentede obligationslån alt andet lige falde i takt med rentestigningerne. Og jo længere løbetid, desto større kursfald. Et obligationslån med 10 års løbetid falder mindre end et obligationslån med 30 års løbetid.

Kursfaldet betyder, at låntageren (boligejeren) ved opkøb af obligationerne kan indfri gælden med et mindre beløb, end det beløb, som låntageren oprindeligt modtog ved salget af obligationerne.

Et eksempel

Har låntageren eksempelvis optaget et fastforrentet obligationslån på 1 mio. kr., hvor obligationerne er solgt til kurs 100, og falder kursen herefter til kurs 90 som følge af rentestigninger, kan låntageren indfri gælden ved betaling af 900.000 kr.

Låntageren er på denne måde blevet frigjort for 100.000 kr. af den oprindelige gæld på 1.000.000 kr., da gælden blev reduceret til 900.000 kr. som følge af den almindelige udvikling i markedsrenten. Eller med andre ord: Låntageren har opnået en kursgevinst på 100.000 kr. på sin gæld.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 11 oktober 2022

Typisk skal låntageren finansiere opkøbet af de lavtforrentede obligationer ved optagelse af et nyt lån, men nu til en højere rente. Renten er imidlertid fradragsberettiget, og omprioriteringen vil derfor alt i alt typisk - men dog alt afhængigt af de nærmere omstændigheder - være fordelagtig for låntageren.

Beskatningen af kursgevinsten på de 100.000 kr. er i sagens natur vigtig ved vurderingen af, om og i givet fald i hvilket omfang en omprioritering af boliglånet er fordelagtig for den enkelte boligejer.

Spørgsmålet om beskatningen afgøres efter de skatteretlige grundregler om beskatning af kursgevinster på gæld.

Nedenfor omtales grundreglerne for fysiske personer. For selskaber (aktieselskaber og anpartsselskaber) gælder andre regler.

Frigørelse for gæld

Frigørelse for gæld kan ske på flere måder.

Ofte vil der være tale om en direkte gældseftergivelse. Et simpelt eksempel er pengeudlån fra forældre til børn, f.eks. udlån til køb af en bil eller en PC. Træffer forældrene beslutning om *ikke* at kræve lånet tilbagebetalt, foreligger en gældseftergivelse. Gældseftergivelse er imidlertid ikke begrænset til familieforhold, men foreligger også i større, professionel skala, f.eks. som led i en banks deltagelse i en rekonstruktion for en af bankens kunder.

Bortfald af gæld kan også indtræde på andre måder, f.eks. ved forældelse eller præklusion af et tilgodehavende. Et tredje eksempel er kursfald på gæld i fremmed valuta.

Skattereglerne - kursgevinstloven

I loven om beskatning af gevinst og tab på fordringer, gæld og finansielle kontrakter er der fastsat regler om bl.a. beskatningen af personers gevinst (fordel) ved at blive frigjort for gæld. Loven betegnes i daglig tale som ”kursgevinstloven”.

Hovedreglen om gevinst på gæld

For fysiske personer er kursgevinstlovens principielle hovedregel, at der ikke skal ske beskatning af en gevinst (fordel) ved frigørelse for gæld, og at et tab på gæld, dvs. at gælden stiger, ikke er fradragsberettiget.

Enkeltstående gevinster på gæld

I en række konkrete tilfælde nævnt i loven vil der imidlertid - som undtagelser til lovens udgangspunkt - kunne indtræde beskatning ved frigørelse for gæld.

Det drejer sig om tilfælde, hvor der foreligger enten eftergivelse, forældelse, konfusion eller præklusion af gæld. Ofte vil der i disse tilfælde være tale om, hvad der i praksis betegnes som en "enkeltstående" (singular) gevinst på gæld, da den bortfaldne gæld kun udgør en mindre del af debtors gæld.

Konfusion vedrører tilfælde, hvor en debitor overtager et tilgodehavende mod sig selv. Eksempelvis hvis en debitor ved forældrenes dødsfald arver et gældsbevis, som debitor udstedte til sine forældre.

Præklusion drejer sig om tilfælde, hvor et tilgodehavende ganske enkelt bortfalder som følge af f.eks. manglende anmeldelse af tilgodehavendet i et konkursbo.

Fælles for de nævnte tilfælde - dvs. eftergivelse, forældelse, konfusion eller præklusion - er, at debtors fordel ved frigørelsen for gæld skal beskattes, men kun i det omfang gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen m.v.

Det betyder f.eks., at har kreditor opgivet at inddrive en fordring som følge af debtors manglende betalingsevne, og indtræder der herefter forældelse, skal debitor ikke beskattes af noget beløb, da fordringen var værdiløs for kreditor. Det vil f.eks. gælde i tilfælde, hvor en forsyningsvirksomhed opgiver at inddrive et tilgodehavende mod en gas- eller elkunde, som er uden midler.

Kunne debitor omvendt betale hele gælden, vil forældelsen medføre, at gælden på den ene side bortfalder, men at der på den anden side skal svares skat af hele det skyldige beløb.

Selv om debtors mellemværende med kreditor falder væk, vil der således opstå et nyt mellemværende - men nu med skattemyndighederne.

Kursgevinster og kurstab ved omprioritering

Låntageres kursgevinster ved omprioritering som følge af den almindelige renteutvikling er ikke omfattet af særlige undtagelsesbestemmelser om skattepligt.

Det betyder, at boligejerne kan glæde sig over, at en kursgevinst ved omprioritering - som en af få skattefri indkomster - ikke er skattepligtig.

Modstykket er, at låntagerens eventuelle tab ved den oprindelige låneoptagelse ikke er fradragsberettiget.

Har låntageren eksempelvis optaget et obligationslån på nom. 1.000.000 kr., og blev obligationerne ved låneoptagelsen solgt til kurs 95, har låntageren ikke skattemæssig fradragsret for tabet på de 5 kurspoint, svarende til et tab på 50.000 kr.

På denne måde er der symmetri i skattereglerne.

Finansieringsvirksomhed

Det kan tilføjes, at personer, der driver næringsvirksomhed ved finansiering, og hvor gælden vedrører denne virksomhed, skal kursgevinster på gælden beskattes, ligesom der er skattemæssig fradragsret for tab.

Det er efter praksis meget vanskeligt at blive anerkendt skatteretligt som næringsdrivende ved finansiering.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 11 oktober 2022

Har en låntager ved en enkeltstående spekulationsforretning i rentestigninger optaget lån, som nu kan indfris til en lavere kursværdi, vil udgangspunktet derfor være, at den opnåede kursgevinst ikke er skattepligtig.

Gæld i fremmed valuta

Har man optaget gæld i fremmed valuta, stiller sagen sig anderledes.

Kursgevinstlovens udgangspunkt er her, at en gevinst på gæld skal beskattes, og at et tab på gæld er skattemæssigt fradragsberettiget.

Gæld i danske kroner anses i den forbindelse efter loven som gæld i fremmed valuta, hvis restgælden reguleres i forhold til en eller flere valutakurser. Er der omvendt tale om gæld i fremmed valuta, hvor restgælden reguleres i forhold til danske kroner, anses gælden som en gæld i danske kroner.

For gevinst og tab på gæld i fremmed valuta gælder den regel, at gevinst skal beskattes og tab kan fradrages, hvis nettogevinsten eller nettotabet overstiger 2.000 kr.

For gæld i fremmed valuta er det væsentligt at være opmærksom på, at debitor skal beskattes af gevinsten på gæld i sin helhed ved nedskrivning af gælden, dvs. uanset om debitor rent faktisk kunne betale gælden. Der er altså som udgangspunkt ikke tale om skattefrihed ved nedskrivning af fordringen til fordringens værdi for debitor.

For en nødlidende debitor med gæld i fremmed valuta er det med andre ord som udgangspunkt kun muligt at undgå beskatning af den fulde gevinst, hvis gevinsten opnås som led i en akkord.

Akkord

For særligt gældsplagede personer er der god grund til at være opmærksom på, at det kan være en fordel at forsøge at opnå en akkord, dvs. en gældsordning, som har til formål at sanere skyldnerens samlede økonomi.

En akkord kan foreligge både i form af en tvangsakkord i en rekonstruktion og i form af en frivillig akkord, dvs. en frivillig aftale mellem debitor og hans kreditorer.

Skattereglerne er her således, at debtors gevinst ved nedsættelse af gæld som led i en akkord som udgangspunkt er skattefri for debitor. Se dog nedenfor om modregning i fremført underskud.

Frivillig akkord

Det er sjældent til debat, om der foreligger en tvangsakkord, da en tvangsakkord etableres ved Skifterettens mellemkomst.

Derimod kan det give anledning til tvivl, om der foreligger en frivillig akkord med den konsekvens, at fordelen ved akkorden er skattefri for debitor.

Ved en frivillig akkord i lovens forstand, og dermed en skattefri akkord, skal forstås ”en aftale om en samlet ordning mellem en debitor og dennes kreditorer om bortfald eller nedsættelse af debtors gæld”. Siden der blev fastsat udtrykkelige regler om frivillige akkorder i 1991 har der gentagne gange været ført sager om, hvorvidt en konkret gældsordning måtte anses som en ”samlet ordning” i lovens forstand.

Gennem mange år har det i praksis været en betingelse for at anse en gældsordning som en akkord i kursgevinstlovens forstand, at ordningen omfatter mere end 50 pct. af den usikrede gæld, og videre, at den resterende usikrede gæld kun består af småkrav. Flere større krav blandt den resterende usikrede gæld kan således føre til, at der ikke foreligger en ordning, selv om kravene tilsammen udgør mindre end 50 pct. af den usikrede gæld.

Der kan efter praksis være tale om en samlet ordning, både hvor der sker en ligelig reduktion af de enkelte kreditorers fordringer, f.eks. nedskrivning af alle krav med 35 pct., og hvor der ikke er en fuldstændig lighed, f.eks. hvor én eller enkelte hovedkreditorer er med i ordningen, mens småkrav holdes udenfor og betales fuldt ud.

Som udgangspunkt vil der ved en akkord ikke blive tale om et nedslag i prioritetsgælden, da denne gæld er sikret ved pant. Der kan dog i visse tilfælde blive tale om et nedslag i prioritetsgæld, hvis ejendommen (pantet) så at sige er overbelånt, eksempelvis som følge af prisfald.

Modregning i fremført underskud

Er der tale om en erhvervsdrivende debitor, der har skattemæssige underskud, måske fra flere års fejlslagen drift af virksomheden, skal et beløb svarende til den skattefrie nedskrivning imidlertid modregnes i eventuelle skattemæssige underskud, hvilket er noget ganske andet end indkomstbeskatning af gældsnedskrivningen. Er der intet uudnyttet fremført underskud, er der ikke noget at modregne i. Af samme årsag kan det ofte være en fordel for skyldneren først at få en akkord umiddelbart efter udløbet af et indkomstår, hvor en del af det fremførte underskud er ”brugt”.

Nedsættes gælden til et lavere beløb end fordringens værdi

Nedsættes gælden ved akkorden til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen, er forskellen mellem på den ene side fordringens værdi for kreditor og på den anden side restgælden skattepligtig for debitor.

————— 0 —————